

modtager Halvdelen af Landets Soldintræder, saa at det derved stilles umiddelbart og uden Mellemled under Soldvæsenets Centralbestyrelse. Den omstridte Betegnelse har altsaa en naturlig, fornuftig og praktisk Betydning, og jeg for mit Vedkommende skulde være meget utilbøielig til at indrømme Strøgning af dette lille Ord „Over-“, som dog i og for sig ikke er noget saa Over-Ordentligt endda, og derved fremkalde en Forandring i den administrative Folgeorden, som praktisk er udarbejdet, og som det har sin store Nytte ikke at forandre.

Jeg tør ikke paa dette Standpunkt af Debatten og med Viseren pegende henimod Fem gaae ind paa Enkelthederne af de Endringer, som ere foreslaaede, og yttre mig i det Enkelte om dem. Men jeg tør dog maafee angive som min veiledende Grund ved den Afstemning, der om kort Tid skal foregaae, at for mig er ikke Spørgsmaalet dette, hvad der i bogstavelig Forstand behøves for at „leve“, om man ikke kan „leve“ og leve ret godt for 2,200 eller 2,100 Rd., om man ikke, naar man har 1,600 Rd. om Aaret, vil være inderlig glad ved at komme op paa 2,000 Rd., og derfor finder denne Sum tilstrækkelig osv. Heller ikke er det afgjørende for mig, saaledes som det ærede Medlem fra Nøestilde (Hage) vilde fremstille Sagen, om der findes et tilstrækkeligt Antal dygtige Ansøgere; der er Perioder i et Lands økonomiske Liv, hvor Tilbudet af Kræfter paa alle Omraader er større end Efterspørgselen, og vi befinde os netop for Tiden i en saadan Periode. Der er næppe en Gnefte af os, som udover nogen omfattende privat Virksomhed, uden at han har haft Leilighed til at erfare, at selv den mindste Udsigt til Gihverv, især til nogenlunde varigt og sikkert Gihverv, fremkalder et saa stort Antal Ansøgere, at det næsten er en farlig Sag at bekendtgjøre Noget vacant, idet man bliver saaledes overrendt af Ansøgere, at Balget vanskeliggjøres ved selv det store Antal af Søgende. Det Samme er selvfølgelig ogsaa Tilfælde for Statens Vedkommende, og jeg tvivler ikke om, at selv om Rønningerne blev satte ganske betydeligt ned, vilde der dog bestandig findes Ansøgere, maaskee endog det samme Antal dygtige

eller ialfald brugbare Ansøgere. Disse ere altsaa ikke de afgjørende Momenter for mig i denne Sag, skjøndt jeg ikke dermed nægter dem al Vægt; men jeg lægger for mit Vedkommende Eftertrykket paa noget Andet. Der har været en Tid i vor Soldbestyrelse, hvor det hele embedsmæssige Tilsyn med Statteopkrævningen i alle Henseender var høist utilfredsstillende. Der har været en Periode, hvor Besvigelser af enhver Art fandt Sted i denne Deel af Besætningen, og der er endnu blevet noget tilbage i Bevidstheden fra den Periode. Hos mangfoldige Private er der endnu en meget svækket Retssbevidsthed med Hensyn til det Forbryderiske i at hedrage Staten ved at undrage den Sold og lignende Afgifter. I selve Soldbestyrelsen er der derimod, troer jeg, i Løbet af de sidste 30 til 40 Aar indtraadt en overmaade heldig Forandring; Redelighed er traadt i Uredeligheds Sted, og en kraftig, en retskaffen og paalidelig daglig Control finder nu virkelig Sted med disse Indtægter. Dette er ikke alene Grunden til, at Soldindtægterne ere stagne saa betydeligt i de senere Aar; det er ikke engang den væsentligste Grund dertil, thi Hovedsagen er naturligvis, at hele Landets Forbrugsevne er voret. Men paa den anden Side nærer jeg Betyrning for, at man ved at nedstrue Rønningerne for Soldembedsmændene, for de Embedsmænd, som ere satte til at vaaage over disse Statens Hovedindtægter, vil, om end ikke fremkalde Uredelighed — thi det er man i vore Dage, da Offentligheden i alle Forhold og Rigsdagens Indgriben i alle Forhold udover en skarp Control, nogenlunde sikret mod — saa dog skabe for en heel Mængde Folk store og høist pinlige Fristelser. Det er ikke nogen Sag, man skal tage let, at en Mand, som sidder med Kone og Børn og har det knapt for at faae sit daglige Udkomme, skal foruden sin ofte majsommelige Embedsgjerning — og lad mig her sige det ærede Medlem for Nøestilde (Hage), at det er sandelig en majsommelig Embedsgjerning, og at det kun er en faldt Glæde, man kaster over den ved at sige, at det er sundere end at sidde i et Contoir. Talen er om Forretninger, som tilvise i de fleste Tilfælde lægge overordentlig Beslag paa